

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอภูพานยาว ประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลห้วยแก้ว ตำบลแม่อิง และตำบลดงเงิน ซึ่งมีจำนวนครอบครัวรวมกัน 7,233 ครอบครัว ใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 ครอบครัว เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการทำวิจัยในครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่าง

สูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Yamane, 1967)

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ n &= \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการหา} \\ N &= \text{จำนวนประชากร} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดให้ (.05)} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{7,233}{1 + (7,233)(.05)^2} \\ &= \frac{7,233}{1 + 18.0825} \\ &= 379 \end{aligned}$$

จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง

เลือกจากพื้นที่ในกิ่งอำเภอภูพานยาว ซึ่งประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลห้วยแก้ว ตำบลดงเงิน และตำบลแม่อิง โดยมีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก จำนวน 5,342 ครัวเรือน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามหลัก Yamane อ้างใน ไพบูลย์ (2541) ที่ระดับความเชื่อมั่นของข้อมูลร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเป็น ± 1 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling Method) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ครัวเรือน

ขั้นตอนในการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง คิดจากจำนวนครอบครัวทั้งหมดของแต่ละตำบล ตามสัดส่วนร้อยละ

1. หาส่วนแบ่งของแต่ละตำบลเป็นร้อยละ จากจำนวนครอบครัวทั้งหมดของเกษตรกร ในกิ่งอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครอบครัวจำแนกเป็นร้อยละ

ตำบล	จำนวน	ร้อยละ
ห้วยแก้ว	2,654	37.00
แม่อิง	1,523	21.00
คงเจน	3,056	42.00
รวม	7,233	100

2. หาส่วนแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนร้อยละของแต่ละตำบล

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนตัวอย่างของแต่ละตำบล

ตำบล	จำนวน	ร้อยละ
ห้วยแก้ว	148	37.00
แม่อิง	84	21.00
คงเจน	168	42.00
รวม	400	100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (close - ended question) และแบบปลายเปิด (open - ended question) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยด้านอื่น ๆ ของเกษตรกร

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจขายข้าวของเกษตรกร

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกร

การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรึกษาต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จนมีความสมบูรณ์ที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่อำเภอใกล้เคียงที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 20 ตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลในพื้นที่กลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่กิ่งอำเภอภูพานยาว จังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS for Windows) ซึ่งใช้ค่าทางสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านอื่น ๆ แสดงผลเป็น

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

1.3 ค่าต่ำสุด (Minimum)

1.4 ค่าสูงสุด (Maximum)

1.5 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ใช้การวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (Chi – square Test)

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจขายข้าวของเกษตรกร แสดงผลโดยวิธีการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) จากการตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามประเมินค่า 3 ระดับ (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนเกณฑ์ในการวัดค่าการตัดสินใจและคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ระดับการตัดสินใจ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

มาก	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การแปลความหมายใช้วิธีนำค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับ

เกณฑ์ ดังนี้

มาก	ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.00	คะแนน
ปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	คะแนน
น้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	คะแนน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved